

Posudek vedoucího diplomové práce

Bc. Dagmara Novotná

Rehabilitace prospektivní paměti u pacientů s poškozením mozku

FF UK, Katedra psychologie, Praha 2019

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. prom. psych. Petr Kulišťák, Ph.D.

Oponent: doc. PhDr. Mgr. Bc. Lenka Krámská, Ph.D.

Diplomová práce se zabývá velmi obtížnou a dosud ne zcela probádanou problematikou poruch paměti, a to její specifickou funkcí, narušením paměti prospektivní. Současně přináší některé poznatky, které se týkají rehabilitace či restituce kognitivního deficitu v této oblasti u jedinců s poškozením mozku různé etiologie. Součástí DP je i návrh experimentálního tréninkového programu, jež by mohl pomoci osobám zmírnit či odstranit tuto poruchu paměti. Tímto se stala DP velmi cennou i z hlediska praktického dopadu nejen na populaci klinickou, ale i zdravé jedince, jež jsou trénováni ke zlepšení paměti v různých zájmových skupinách aj.

Absolventská práce respektuje tradiční schéma, zahrnující teoreticko-literární úvod (24 str.), empirickou část (38 str.), písemnictví (~85 titulů) a přílohy (3). Nechybí seznam zkratk, příloh (dotazníky, materiály k programu a statistická analýza), obrázků, tabulek a grafů, které čtenáři DP významně ulehčují orientaci.

V úvodních, teoretických kapitolách DP, se paní Bc. Dagmar Novotná věnovala vymezení základních oblastí, v nichž se dále pohybovala. V těchto oddílech také podrobně analyzovala literární zdroje, vážící se k jedné ze základních kognitivních funkcí, a to paměti. Dále se autorka soustředila na historické aspekty vzniku konstruktů prospektivní paměti, někdy též nazývané „paměť pro akce“, uvedla některé teorie, jež se jí zabývají a širěji rozvedla multiprocesový pohled na tuto funkci. Následuje kapitola, zabírající se diagnostice tohoto typu paměti a upozornila zde na dosavadní deficit při testování paměti, kdy se nevěnuje cílená pozornost právě prospektivnímu zapamatování, jehož význam pro každodenní život je zatím nedoceněný. Autorka zde seznámila čtenáře s diagnostickými testy a dotazníky, které jsou standardně používány a upozornila i na nestandardizované přístupy. Další obsáhlá stať se zabývá rehabilitací prospektivní paměti, což je hlavní téma, jemuž se paní Bc. Dagmar Novotná výzkumně věnovala.

V úvodu Empirické část své DP autorka vymezila předmět a cíl výzkumu, jímž bylo navrzení rehabilitačního tréninkového programu prospektivní paměti. Šetření se provádělo u skupiny pacientů před a po tréninku navrženým programem a použitá metodologie sběru i zpracování dat odpovídala kritériím, jež jsou požadována pro takový typ výzkumu. Dále autorka popsala východiska, která jí sloužila pro vytvoření manuálu pro trénink prospektivní paměti (je přílohou DP). Tento aplikovala na svůj soubor. Efekt tréninky byl ověřen vybranými škálami a testy, jejichž výsledky je uvedeny v přehledných tabulkách a grafech. Výsledek výzkumu ukazuje na pozitivní vliv tréninku, a to jak v rámci sledovaných parametrů, tak i sděleních pacientů při praktickém využití získaných poznatků v každodenním životě. Rozsáhlá diskuse shrnuje poznatky a ukazuje na další možnosti rozvinutí tohoto směru pomoci lidem s problémy v prospektivní paměti.

K práci nemám žádné připomínky a vysoce ji hodnotím pro její ojedinělost, neboť v oblasti tréninku prospektivní paměti je jen málo tak specifických výzkumů (u nás žádné), i když jej autorka považuje – s ohledem na uvedené parametry – zatím za „pilotní studii“. Dovoluji si proto navrhnout komisi pro obhajoby její hodnocení známkou „výborně“.

V Praze 8. 5. 2019

Petr Kulišťák